

Spesialistutdanning tema på årets ADEE-møte i Athen

Oslofakultetet har lenge vært medlem i Association for Dental Education in Europe (ADEE) og deltar alltid på de årlige møtene. Bergen er kommet med de senere årene, og i år var også den nye tannlegeutdanningen i Tromsø representert. Hovedtema for årets møte var spesialistutdanning, men også sider ved grunnutdanning og etterutdanning var berørt i enkelte foredrag og poster. De norske delegatene var godt fornøyd med møtet, og den nye studiedekanen i Oslo, Morten Rykke, kan fortelle at begrepet «Look to Norway» fikk ny aktualitet under diskusjonene.

Finske Eeva Widström som nå er deltids professor i samfunnsodontologi i Tromsø og må regnes som dels norsk, var en av hovedforedragsholderne på ADEE-møtet i Athen 7. – 10. september. Hennes tema var fordelingen av odontologiske spesialiteter og spesialister i Europa og hvilke sosioøkonomiske faktorer som styrer utviklingen. Det viktigste argument for spesialisering er å sørge for bedre behandling av kompliserte kasus. Innen EU er det fire land som ikke har noen godkjente spesialiteter mens ti land har fem eller flere. Det er imidlertid bare kjeveortopedi og oral kirurgi som er formelt godkjent av kommisjonen (the European Commission); dette skjedde allerede i 1978. Det foreligger forslag om at spesialiteter som er etablert i ti eller flere land, skal bli godkjent av kommisjonen. Hvis dette skjer, blir det snart flere europeiske spesialiteter. Antallet spesialister i det enkelte land må bygge på befolkningens behov for spesialistbehandling, og det er svært viktig å finne ordninger som sikrer at spesialistene oppfyller disse behovene og leverer tjenester av høy kvalitet.

Andre presentasjoner fra Norge var to poster: «The oral ecosystem. An educational model», presentert av

Årets ADEE-møte er over. De fleste av de norske deltakerne samlet på trappen utenfor Tannlegehøyskolen i Athen. Fra venstre Arild Stenvik, koordinator for spesialistutdanningen, studiedekan Morten Rykke, seksjonssjef for studiesaker Sverre Gundersen, dekan Pål Brodin, alle Oslo, og dekanus i Bergen, Magne Raadal.

Harald M. Eriksen, og «An assessment of distance learning in orthodontic postgraduate training» fra fakultetet i Oslo. Den førstnevnte handlet om den undervisningsmodellen som skal brukes ved tannlegeutdanningen i Tromsø og som er basert på erfaringer fra Malmö. Undervisningen starter med munnhulen, beveger seg over til individet og ser til slutt odontologien i et samfunnsperspektiv. Målet er at studentene skal få et helhetlig, økologisk perspektiv og dermed en bredere forståelse av oral helse.

Oslofakultetets poster dreide seg om en foreløpig evaluering av den desentraliserte spesialistutdanningen i kjeveortopedi i Tromsø, OrtoPol@r, som er omtalt i Tidende ved flere anledninger tidligere. Etter to år er konklusjonen at det er mulig å utdanne kompetente spesialister ved fjernundervisning basert på informasjonsteknologi, når det formelle ansvar for programmet er lagt til et odontologisk lærested som har et parallelt program gående. En annen forutsetning for å lykkes er at det finnes person(er) som kan følge opp den

kliniske undervisningen der de «desentraliserte» studentene får sin kliniske trening.

Den siste norske presentasjonen var «An approach to interdisciplinary training in postgraduate education», påmeldt som poster og utvalgt av ADEE for en oral presentasjon som ble fremført av Arild Stenvik. Tema var hvordan Oslo-fakultet har brakt interdisiplinær oppgaveløsning inn i spesialutdanningen. Studenter fra forskjellige disipliner blir gruppert i nettverk for å samarbeide om pasienter med kompliserte problemer som trenger en tverrfaglig tilnærming. De deltar også når den såkalte «eksperttjenesten» ved fakultetet vurderer kompliserte kasus. Erfaringer etter fem år er at studentene på denne måten får en mer helhetlig tilnærming til behandling innen sitt eget fagområde, og at den interdisiplinære delen av utdanningen bør utvides i fremtiden.

Harmonisering er viktig

Fakultetet i Bergen har ikke vært så engasjert i ADEE som Oslo-fakultetet. – Jeg har vært på to møter, i Dresden i 2003 og i Athen i år. I Dresden var temaet PBL, som ikke er så aktuelt for oss som for Oslo. Temaet i år var atskillig mer interessant fordi det ga meg mer kunnskaper om utdanningssituasjonen i Europa, både når det gjelder spesialistutdanning og forskerutdanning, sier Magne Raadal som er dekanus i Bergen. Han forteller at de ikke har vært aktive i DentEd-prosessen, et EU-

Association for Dental Education in Europe (ADEE)

ADEE ble stiftet i 1975

ADEE har som mål å

- fremme tannlegeutdanningen i Europa
- bidra til ordninger med «peer review» og kvalitetssikring
- bidra til å utvikle evalueringsmetoder
- bidra til å formidle kunnskap og forståelse om utdanning
- bidra til utveksling av lærere, studenter og programmer

Medlemmer er europeiske tannlegehøyskoler/odontologiske fakulteter, spesialistforeninger og andre organisasjoner som er opptatt av tannlegeutdanning

ADEE arrangerer årlige møter
Administrasjonen er lokalisert til Dublin

Les mer på www.adee.dental.tcd.ie

finansiert prosjekt som blant annet evaluerer tannlegeutdanninger ved såkalte «site visits» og arbeider for en harmonisering av tannlegeutdanningen i Europa. – Men jeg er svært glad for det som dette arbeidet nå har ført frem til, nemlig to dokumenter som legger et godt grunnlag for en harmonisering. Dette blir mer og mer aktuelt for oss, i tråd med utviklingen på universitetene, der det blir lagt mye vekt på internasjonalisering, legger han til.

Raadal forteller også at det har vært begrenset studentutveksling i Bergen, kun to til fire studenter per år har reist ut. Det skyldes to forhold: at det har vært vanskelig å finne samarbeidende universiteter med en studieplan som «matcher» deres, og at interessen blant studentene har vært meget moderat. Disse to forholdene henger trolig sammen og vil kunne bli bedre når man er kommet lenger med harmoniseringen av studieplanene i Europa. – Viktigheten av denne type arbeid, i regi av ADEE, ble enda tydeligere for meg i vår da vi sendte 45 nyutdannede tannleger ut på markedet og minst fem av dem reiste rett til England for å praktisere der, avslutter han.

«Look to Norway»

Morten Rykke, ny studiedekan i Oslo, var svært begeistret over møtet og ikke minst over at han syntes de norske deltakerne fikk god tilbakemelding og ros for sitt studieopplegg. – De andre deltakerne var svært begeistret for at vi, både i Bergen og Oslo, har et praksisstudium innbakt i grunnutdanningen av tannleger og at dette får svært god evaluering av så vel studenter som veiledere i Den offentlige tannhelsetjenesten. Det var da begrepet «Look to Norway» ble relansert, forteller Rykke med dårlig skjult stolthet. Han forteller også at bruk av IKT i undervisningen, til forelesninger og pasientjournaler, vakte positiv oppmerksomhet.

Tekst og foto: Reidun Stenvik